

Økonomien i din juletræproduktion

Af skovrider Finn Jacobsen

Indlæg fra nordisk konference om pyn-
tegrønt 6/9 1989 i Oslo.

Når en jordbruger vælger at beskæftige sig med dyrkning af juletræer, skyldes det som regel en forventning om et økonomisk resultat, der er bedre end det, der kan opnås ved alternativ anvendelse af jordstykket.

Forventningerne til udbyttet ved juletrædyrkingen er almindeligvis meget høje. Ja, vordende producenter har undertiden forventninger i den størrelse, som fik nogle af vore forfædre til at rejse til Amerika for at grave guld.

Begejstringen får den vordende producent til at overse eller undervurdere problemer og omkostninger, medens muligheden for et stort juletræ-udbytte synes sikker. Egen arbejdsindsats samt brug af tilstedeværende maskiner ses ofte udeladt af omkostningsberegningerne; men på den måde kan mange projekter bliver lønsomme!

Det hjælper tillige, hvis bedste alternative anvendelse giver underskud! Skattefradragmuligheder er ikke mindst i Danmark en stor tilskyndelse til nye juletræproduktioner.

Virkningen er dog oftest overvurderet, idet man forenklet kan sige, at såfremt man kan nedsætte sin skattebetaling med 65% af omkostningerne, så skal man formentlig senere af med 65% (eller mere?) af indtægterne.

Fordelen er dog, at man ikke skal forrente disse 65% af omkostningerne, i det omfang disse betragtes som driftsudgifter og ikke som investering?

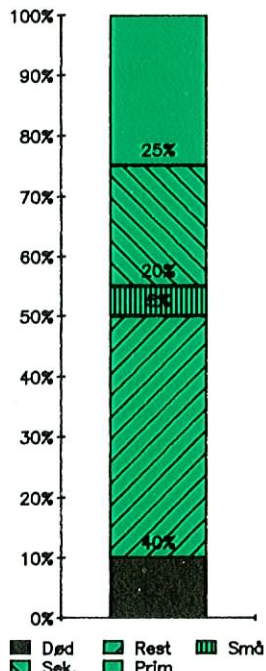
Men de herved sparede renteomkostninger var vel også fradragberettigede? Alt i alt ligner regnestykket, at man på "godt og ondt" driver 35% af arealet for egen regning og 65% for "skattevæsenets".

Jeg har i et regneark (Microsoft Works) med tilhørende grafik opstillet en økonomimodel, hvori virkningen af veksellende forudsætninger belyses.

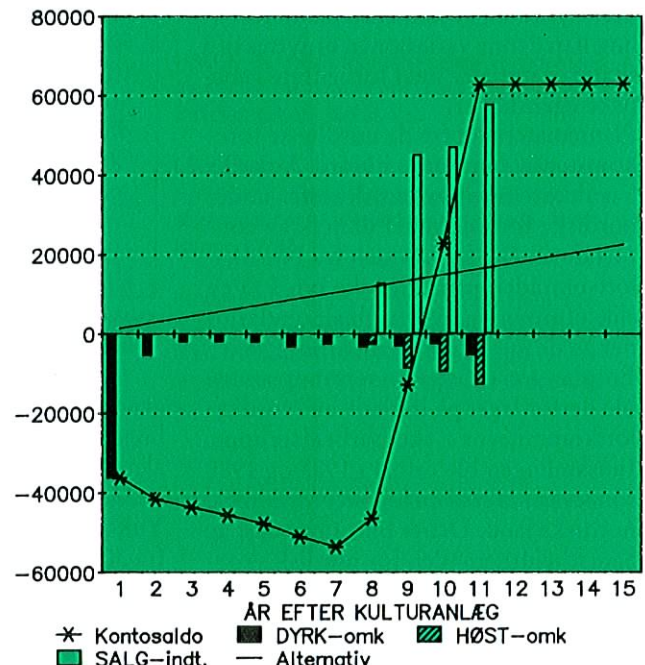
I det første tilfælde, vises hvorledes en nøgtern producent tager højde for en række plejeomkostninger og med et rimeligt juletræudbytte får et fornuftigt resultat.

Bemærk dog, at han ikke regner med finansieringsomkostninger. I agerbrug skal man kun forrente forårsarbejdet i

Juletræ-udbyttet
i % af planteforbruget

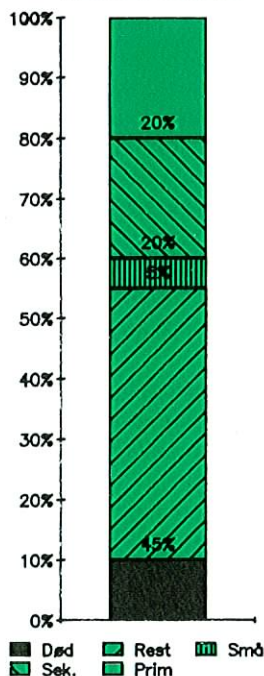

LIKVIDITETSFORLØB
beløb i kroner

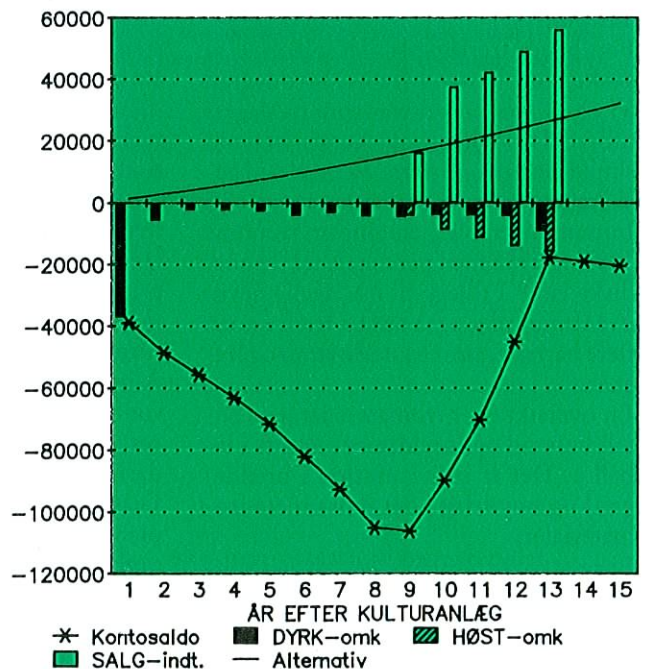

Figur 1. Eksempel på en normal dansk gennemsnitsberegning – uden rentebelastning. Forudsætninger: Se skema 1.

Juletræ-udbyttet
i % af planteforbruget

LIKVIDITETSFORLØB
beløb i kroner

Figur 2. Eksempel med mere realistiske forudsætninger end i figur 1. Der er et lidt ringere og forsinket udbytte, en finansieringsrente på 10% ved anlæg og derefter aftagende til 8,17% i år 11. Arbejds lønninger stiger med 4% pr. år, materialepriserne og salgspriserne stiger med 3% pr. år. Forudsætninger: Se skema 2.

nogle få måneder indtil høst, medens man i juletrædyrkingen skal finansiere størstedelen af de ganske betydelige omkostninger i mindst 10 år.

Hvis man har formuen selv, bør man indregne tabt alternativ renteindtægt. Hvis man skal låne pengene i banken, er det nemt at få øje på omkostningen!

Bemærk endvidere risiko for tab af investeringer efter 8 års drift sammenholdt med størrelsen af forventet gevinst efter heldig afvikling af juletræerne nogle år senere!

I *andet tilfælde* regnes med realrente, idet der kalkuleres med almindelig bankrente samt individuelle prisstigninger på såvel forbrugsstoffer som produkter.

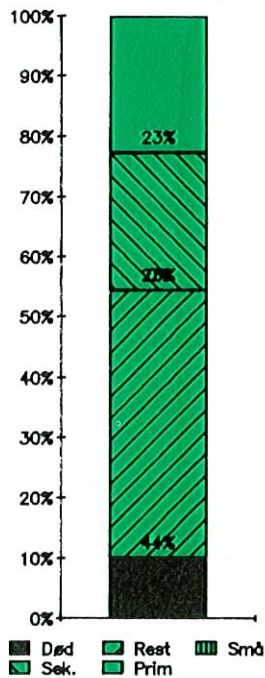
Samtidig regnes med et lidt mindre udbytte, som bliver forsinket lidt p.g.a. klima m.m.

Bemærk tabsrisiko efter 8 - 9 år, hvis projektet mislykkes!

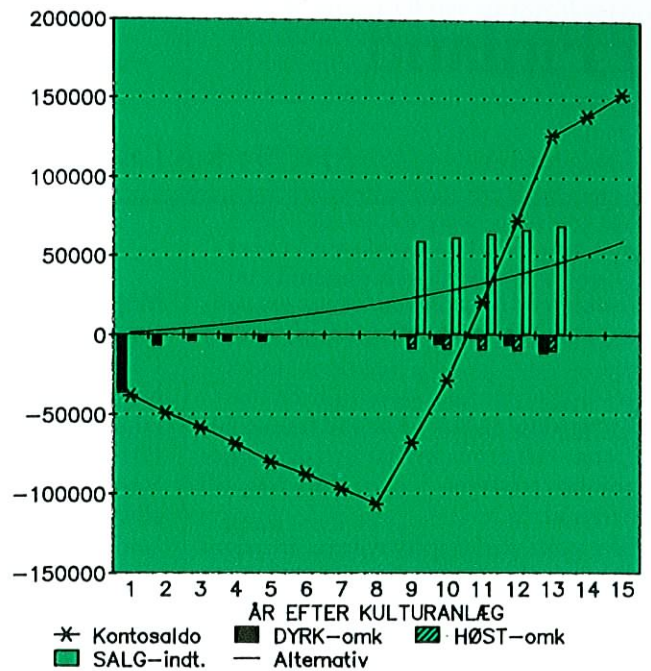
Bemærk endvidere muligheden for gevinst, hvis planen holder. Sammenlign med resultatet af alternativ drift!

I *tredje tilfælde* har jeg forsøgt at bruge de erfaringer og forudsætninger, som Jan Endre Nesdal og Nils Nyborg har indsamlet hos norske producenter til deres semesteropgave ved Nord-Trøndelag distriktshøgskole 1988.

Juletræ-udbyttet 1 % af planteforbruget

LIKVIDITETSFORLØB beløb i kroner

Figur 3. Norske juletræsproducenters forventninger – bemærk et højere udbytte og en væsentlig højere prisforventning, hvilket skyldes at den nuværende norske produktion af NGR afsættes direkte til detailledet. Forudsætninger: Se skema 3.

Jeg kan se, at tidsforbruget ved drift af små lodder nok bliver for stort (?), når jeg omregner dekar til hektar.

Fortsættes side 43

Skema 1. Dyrkning af juletræer.

DYRKNING AF JULETRÆER		
FORUDSÆTNINGER	Værdi nu	Stigningstakt
Mandstimmeløn	69.76	0
socialtillæg %	23.00	0
Traktortime ex fører	145.00	0
Plantepriis/stk	3.50	0
A. Atrazin kr/kg	30.00	0
V. Velpar kr/kg	600.00	0
S. Sumicidin kr/kg	150.00	0
Hegnsmat kr/m	15.00	0
N. NPK-gødning kr/kg	1.65	0
Finanieringsrente	0.00	0
Alternativt afkast	1500.00	0
Pris træ 1-1.5 m	45.00	0
træ prima	65.00	0
træ sekunda	40.00	0

KULTURANLÆG: 1 Hektar Abies nordmanniana 3			
rækkeafstand :	1.25	INDLÆGNING AF SPRØJTESPOR:	
planteafstand:	1.25	spor-bredde i m:	2.50
		rækker mellem spor	11
afgangsprocent	11.1	sprøjtebredde m:	15.00
		spørlængde pr.ha	633
	planteakkord/stk	forbrug af	
Plantetal/ha :	5573	excl.socialomk.	2.00
Efterbedring	619	1.25	1.00
Planteforbrug:	6192 stk/ha		

HØSTUDBYTTE: små træer sekunda prima salgspris høstomk.						
år	5				0	0
	6				0	0
	7				0	0
	8	200	100	0	13000	2607
	9	110	200	500	45450	8641
	10	0	300	545	47425	9441
	11	0	640	500	58100	12738
	12				0	0
	13				0	0
	14				0	0
	15				0	0
	619	2478	310	1240	1545	Kr.
	10%	40%	5%	20%	25%	163975
Døde	skrot ?	Små	Sekunda	Prima		33427

Skema 2. Dyrkning af juletræer.

DYRKNING AF JULETRÆER		
FORUDSÆTNINGER	Værdi nu	Stigningstakt
Mandstimmeløn	69.76	4
socialtillæg %	23.00	2
Traktortime ex fører	145.00	3
Plantepriis/stk	3.50	3
A. Atrazin kr/kg	30.00	3
V. Velpar kr/kg	600.00	3
S. Sumicidin kr/kg	150.00	3
Hegnsmat kr/m	15.00	3
N. NPK-gødning kr/kg	1.65	3
Finanieringsrente	10.00	-2
Alternativt afkast	1500.00	-5
Pris træ 1-1.5 m	45.00	3
træ prima	65.00	3
træ sekunda	40.00	3

KULTURANLÆG: 1 Hektar Abies nordmanniana 3			
rækkeafstand :	1.20	INDLÆGNING AF SPRØJTESPOR:	
planteafstand:	1.20	spor-bredde i m:	3.00
		rækker mellem spor	11
afgangsprocent	11.1	sprøjtebredde m:	15.00
		spørlængde pr.ha	627
	planteakkord/stk	forbrug af	
Plantetal/ha :	5744	excl.socialomk.	2.00
Efterbedring	638	1.25	1.00
Planteforbrug:	6382 stk/ha		

HØSTUDBYTTE: små træer sekunda prima salgspris høstomk.						
år	5				0	0
	6				0	0
	7				0	0
	8	0	0	0	0	0
	9	200	100	0	16468	3975
	10	120	100	300	37708	8626
	11	0	300	300	42333	11376
	12	0	400	300	49140	14003
	13	0	375	375	56139	15832
	14				0	0
	15				0	0
	638	2874	320	1275	1275	Kr.
	10%	45%	5%	20%	20%	201789
Døde	skrot ?	Små	Sekunda	Prima		53812